

Alsof Mesdag zelf het museum weer inrichtte

DOOR HERMAN ROSENBERG

Den Haag – Open vloeren, blootliggende kabels, gaten in de muren. Het is een grote puinhoop in het voormalige woonhuis en aangrenzende privé-museum van de schilder H.W. Mesdag aan de Laan van Meerdervoort. Maar uit de chaos zal iets moois ontstaan. Als alles volgens plan verloopt zwaaien de deuren in oktober open en is een uniek Haags museum in ere hersteld.

Deze week was het al even feest in verband met het bereiken van het hoogste punt van de nieuwe liftschacht die erbij wordt gebouwd. De betrokken functionarissen van de Rijksgebouwendienst (RGD), de eigenaar, en het Van Gogh Museum, de beheerder, weten het nu al zeker: het wordt een schitterend museum, dat eindelijk de aantallen bezoekers gaat trekken dat het verdient.

„Het Mesdagmuseum is één van de toppers uit het bezit van de RGD. Daarom steken we er 5,2 miljoen gulden in; het Van Gogh Museum draagt 5,5 ton bij. Door onderzoek weten we precies hoe alles er heeft uitgezien. Alles terugbrengen in de oude staat kan niet, maar we komen dicht bij het oorspronkelijke beeld”, vertelt ir. Evert-Jan Nusselder van de RGD. „We pogen de sfeer van Mesdags tijd op te roepen”, vult zijn collega Rob Stringa aan.

Markant

Wat gebeurt er precies met de markante panden aan het smalle deel van de Laan van Meerdervoort? Het vroegere woonhuis van Mesdag, dat de schilder in 1868 liet bouwen, wordt bij het bestaande museum getrokken. Het Van Gogh Museum kon het pand in 1991 aankopen met het geld dat werd verdiend aan de grote Van Gogh-tentoonstelling. Daarna is het huis overgedragen aan de RGD, die als tegenprestatie de restauratie grotendeels bekostigt.

Door verschillende functie-wijzigingen na de dood van Mesdag in 1915 is er van het oorspronkelijke interieur van het woonhuis niets meer over. Op de begane grond wordt het atelier van de schilder min of meer in ere hersteld, al lag dit vertrek vroeger op de eerste verdieping.

Tevens komt er een 'Colenbrander-kamer' voor de collectie aardewerk van de hand van deze ontwerper, die deel uitmaakt van de kunstverzameling van Mesdag. Verder worden in het woonhuis alle kantoorfuncties ondergebracht, de museumwinkel en een koffiekamer. De ruime tuin aan de achterzijde wordt opnieuw ingericht naar negentiende-eeuws voorbeeld.

Het eigenlijke museum, dat Mesdag in 1887 naast zijn woonhuis liet bouwen, krijgt een ingrijpende opknapping. De wanden van de zalen krijgen weer oorspronkelijke kleuren als legergroen en houtachtig bruin, met gouden biezen. „De schilderijen zullen hierdoor veel beter tot hun recht komen”, verwacht Nusselder. Bij de inrichting worden de ideeën van Mesdag gerespecteerd. Conservator dr. Fred Leeman: „In 1940, toen de kunstwerken veilig zijn weggeborgen, is een beschrijving gemaakt van de inrichting die toen nog oorspronkelijk was. We weten dus precies wat waar hing”. Later zijn er tegen de uitdrukkelijke wil van Mesdag in toch ondoordachte veranderingen uitgevoerd. De sfeer ging erdoor verloren.

Topstukken

Leeman onderstreept het enorme belang van de collectie. „We hebben een reeks topstukken van de Franse School van Barbizon in huis. Ik noem meesters als Corot, Daubigny, Rousseau,

Courbet en Mancini. Bovendien kocht Mesdag werk aan van zijn Haagse collega-schilders, de gebroeders Israëls, Gabriel, Roelofs, Mauve en de gebroeders Maris. Verder worden waardevolle vazen en bronzen voorwerpen, die Mesdag ook al verzamelde, tentoongesteld”. Ook een reeks oude gobelins – terugggevonden onder het kunstmatige duin van Panorama Mesdag – keert terug.

„En dan te bedenken dat dit museum, met z'n topcollectie, op het laatst nog maar 1500 bezoekers per jaar trok”, zegt Leeman. „We hebben nota bene een ster in de Michelin-gids voor Nederland. Daarom werd het hoog tijd voor een restauratie”.

Het zal straks zijn alsof het Mesdag zelf is geweest die orde op zaken heeft gesteld, als we de mensen van de RGD en het Van Gogh Museum tenminste mogen geloven.